

SLOVENSKI NAROD.

Inhaja vsak dan srečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ugarske dežele za vse leta 15 gld., za pol leta 8 gld., za četr leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leta 13 gld., za četr leta 8 gld. 30 kr. za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 80 kr. za četr leta. — Za tuge dežele toliko vođ, kolikor poštinska snaga. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. Za osnanila plačuje se od stiroporne peti-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. Dopisi naj se izvoli frankovati. — Dokopisi se ne vradojo. — Uredništvo in upravljanje je na Kongresnem trgu št. 12. Upravljanju naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, osnanila, t. j. vse administrativne stvari.

Telefon št. 34.

„Morituri vos salutant!“

Od Drave, 14. maja.

Korak za korakom, počasi sicer ali sigurno prodirajo Nemci proti jugu, proti srcu Malega Štajerja, po katerem pohlepno iztezajo svoje kremlje. Pred petdesetimi leti še je bila jezikovna meja pri Lipnici in še pred dvajsetimi leti so v gorovju blizu Lipnice stanovali Slovenci. Zdaj jih ni več, še sledu jim ni. Šola germanizuje hitro, zlasti še, če jej pomaga katoliška cerkev in katoliška cerkev je v sekovski škofiji posebno izza časa Zwergerja pospeševala germanizacijo na vso moč.

Zdaj se smatra, da je jezikovna meja pri Spielfeldu. Res je velikanska večina prebivalstva od Maribora do Spielfelda slovenske narodnosti, ali živavi, intenzivni nemški agitaciji se je posrečilo, ujeti slovensko prebivalstvo v svoje zanjke in danes že lahko rečemo, da je slovenstvo od Spielfelda do Maribora poraženo in da so Nemci zmagovalci na celi tej črti.

Nemci so to dosegli tekom dobrega desetletja. Zdaj so tod gospodarji in kdo ve, če se jih kdaj otresemo. Nemci so dobili v roke občinske zastope pri sv. Ilju, v Dobrenju, v Leitersbergu pri Mariboru, zmagali so — komaj teden dni je tega — v Cirknici in dne 11. maja so zmagali tudi v občini Strehovec. Ako se ohranijo v teh pozicijah, potem so zadarski Slovenci izgubljeni, toliko bolj, ker uradi in šole pospešujejo germanizacije na vso moč in z vso silo.

Vzroke zmagovanju Nemcev ni težko uganiti. Ob jezikovni meji je boj vedno težak. Na nas prisika mogočen, krut sovražnik, kateri ima na razpolaganje vsakovrstnih sredstev. Slovenci bi se ga mogli samo ubraniti, ako bi z vsemi silami delali na probajo naroda, ako bi utrjevali narodno zavestnost, širili omiko in se zavzemali za gospodarsko blagostanje prebivalstva. Toda priznati se mora, da se pri nas ničesar ne stori. Posvetne intelligence ni ali pa je nemška, duhovščina pa se — z nekaterimi častnimi izjemami — zadovoljuje s tem, da svoje ovce striže. Iz Maribora, kjer hodočajo vender vladati vse Slovenstvo na Štajerskem, kar ga ne spada pod Celje, kjer nosijo mladi duhovniki zvonec, tam za narodno delo nihče prsta ne gane. Namesto političnih shodov imamo k večjemu misijone, ki ljudstvo od narodne ideje odvračajo. Politično neorganizovani, poslanci nas poznačamo samo ob volitvah, po volitvah pa jim še na misel ne pride, da bi kdaj stopili pred svoje volilce, da bi ljudstvo politično izobraževali in je vzgojevali. Kdo naj se potem čudi, da vse gineva in da nemštvu mogočno napreduje?

Na prvem katoliškem shodu v Ljubljani je takratni dubovski župnik Šegula zaklical zborovalcem: „Morituri vos salutant!“ — Danes ponavljamo ta klic mi Slovenci pod Spielfeldom, Slovenci pred vratimi Maribora. Župnik Šegula je takrat pojasnil razmere okrog Spielfelda in prosil bratske pomoči. Izprosil je ni. Spielfeldska okolica je danes definitivno izgubljena, in Šegulov pozdrav je bil zadnji slovenski klic iz sekovske škofije.

Tudi mi kličemo danes „Slovenci, morituri vos salutant!“ Morda je tudi ta naš današnji klic zadnji pozdrav zadarskih Slovencev. Nemci so nas dobili v roke in Nemec ima koščeno pest. Pomoč, znatna in izdatna pomoč, trajna in energična podpora nam more jedina pomagati. Šegulov apel na duhovščino ni našel nikakršnih odziva in morda se tudi nam tako zgodi.

smo izgubljeni in borno v nekaterih desetletjih germanizovani, bodoči zgadovinarji pa bodo čez pol stoletja pisali: Od Maribora do Spielfelda bivali so pred petdesetimi leti večinoma Slovenci, a potopili so se v nemškem morju, ker se nihče ni za njih probubojo brigal in ker so jih njihovi voditelji na mestu z narodno branou pitali z raznorednjočim stupom klerikalizma.

V Ljubljani, 16. maja.

Beda v Galiciji. Radi velike draginje kruha in žita v Galiciji, kjer so se radi tega pripetili že opasni izgredi, je več galiških mest sprejelo peko kruha v lastno režijo, da bode možno revnejšim ljudem kruh ceneje prodajati. Deželni odbor pa je sklenil, da začne takoj z večjimi javnimi deli, pri katerih bude dobilo mnogo delavcev zasluga. — Draginje žita in kruha v Galiciji so seveda največ krivi židovski špekulant!

Bolgari proti svojemu knezu. Srbske „Male Novine“ poročajo, da vlada v nekaterih odločilih bolgarskih krogih veliko nezadovoljstvo proti knezu Ferdinandu. Knezu se celo javno grozi. Da se torej ta nezadovoljnost poleže in se pozornost nezadovoljnežev odvrne od notranjih razmer, da se zabrani revolucija, dela vlada na to, da se začne z bolgarske strani resno nastopati proti Srbiji in Turčiji v Macedoniji. Tem načinom naj se utri popularnost kneza Ferdinanda. A kaj porečeta k takim nevarnim eksperimentom kneza Ferdinanda Rusija in Avstrija?

Chamberlain in rusko angleški konflikt. Angleški drž. tajnik za kolonije, Chamberlain, je imel v Birminghamu tak govor, kakor bi stala Evropa na pragu velike rusko-angleške vojne. Zunanji položaj, je dejal, je sila resen in moten, in morda se skoro približa čas, ko bode treba apelirati na patriotizem angleškega naroda. Vzrok: ruska okupacija Port Arthurja in Talien-Wana. Chamberlain meni, da bi moral Anglija Rusiji vojno že napovedati ter izjavlja, da se z lordom Salisburym glede angleške popustljivosti nikakor ne strinja, ker je žaljena čast Anglije. Chamberlain pravi, da bi bilo za mir velike nevarnosti, ako bi Salisbury padel. Anglija ima z Rusijo opravka na Kitajskem in v Afganistanu. Sporazumljenje z Rusijo je nemogoče, kajti glede omenjenih dveh luk je Rusija svojo obljubo že črez 14 dnij prelomila, torej se na ruske pogodbe sploh ni zanesti. Chamberlain torej pozivlja Angleže k nujno potrebnim slogi ter izreka veselje, da vlada dobro razmerje z ameriškim „bratrancem“.

Špansko ameriška vojna. Amerikanci so poskušali zadnje dni nekaterekrati izkrcati se na Kubo, a baje vedno brezvsešno. Pri Cabanasu se je moral stotnik Dorst umakniti, ko je hotel privesti insurgentom orožja. Pri Cienfuegosu je bil mej 3 ameriškimi ladijami in španskimi baterijami hud boj. Zmagali so Amerikanci. Spanci so izgubili baje 400 mož. Glede bombardiranja glavnega mesta Portorike, San Juana, se javlja, da so sicer Amerikanci napravili obrežnim trdnjavam in glavnemu mestu dokaj škode, da je bilo ubitih nekaj španskih vojakov in nekaj več civilistov, a da se je moral Ameriška eskadra Sampsona končno vendarle umakniti. Spanci pišejo celo, da je bil Sampson tepen, kar pa ni verjetno. Umaknil se je baje največ radi tega, ker se mu je mej bojem sporočilo, da se je španska ladijevna divizija prikazala pri antilskem otoku Martinique. Špansko ladi-

jevje je torej bržas na poti v luko Havane; ako bi se to posrečilo, bi imeli Amerikanci pri Kubi težko opravilo. Sodi se torej, da se je eskadra Sampsona vrnila proti Havani, da prehit Špance ter jim zabrali vhod v havansko luko. Morda se ameriško in špansko ladijevje srečati ter zgrabiti sredi poti. Sampsonovi eskadri se pridruži eskadra Schleya, ki je vsidrana sedaj pri fort Monroe. Združeni ameriški ladijevji brezvomno premagati starake španske ladije.

Protiburševske demonstracije pred sodiščem.

(Dalje.)

Cjenjenemu uredništvu časnika „Slov. Narod“ v Ljubljani.

Sklicevaje se na § 19. tiskovnega zakona povabilja podpisani cenjeno uredništvo, naj sprejme z ozirom na članek (poročilo) „Protiburševske demonstracije pred sodiščem“ v številki 109. „Slov. Naroda“ z dne 14. t. m. v prihodnji številki omenjenega lista sledeči popravek:

Ni res, da sem pri svojem zaslišanju „pred vsem opomnil, da nisem zmožen slovenskega jezika.“ Res pa je, da sem na dotedno vprašanje gospoda predsednika izjavil: sem zmožen, (slovenskega jezika), želim pa, da izpovem v nemškem jeziku, ker govorim ta jezik gladkeje (geläufiger) nego slovenski.

Ljubljana, 15. maja 1898.

O. Wratschko,
c. kr. policijski nadkomisar.

Slučaj Mittermayer.

Priča Breznik (redar) pravi, da je Mittermayer šel za aretiranim Žargijem v družbi več ljudij.

Priča Slanovec (redar) pripoveduje, da je bil v Wolfovih ulicah Mittermayer, ko je prišel iz „Zvezde“ z zmožico.

Mittermayer taji, da bi šel z zmožico, ker ni prišel iz „Zvezde“, nego sam od Bamberga.

Dr. Poček: Ko ste ulico zaprli, ni Mittermayer nikamor več silil?

Priča Slanovec (redar): Ne. Tako se je ustavil ter bil čisto miren. Ponudil se je za pričo za nekoga drugačega.

Dr. Tekavčič: Kdaje Šmale potegnil sabljo? Priča Slanovec: Ko so šli ljudje od Bamberga proti Wolfovi ulicam.

Priča Kerin (redar) pravi, da misli, da je bil Mittermayer v „Zvezdi“ in da je šel za aretiranim Žargijem, da pa ne ve, ali je Mittermayer vplil in kričal.

Pajk: Ali ga ni redar Breznik opozoril, naj miruje, in da bo sicer aretiran?

Kerin: Dà, Breznik je dejal to človeku, ki je vpil.

Priča Cvetrečnik je slišal, da je Mittermayer radi aretiranega Žargija v Wolfovih ulicah dejal: Sramota, da se aretira delavca! Za množico ni šel, nego je prišel sam od Bamberga sèm.

Dr. Šušteršič: Mittermayer je torej tiste besede mirno in dostojno govoril?

Cvetrečnik: Dà, povsem mirno.

Dr. Poček: Morda je Mittermayer sam s seboj tako govoril, ne da bi hotel drugim tega reči?

Cvetrečnik: Morda! Jaz sem si le mislil: Prav ima!

Dr. Šušteršič: Če bi bil hotel s policajem govoriti, bi moral vender glasno zaklicati?

Cvetrečnik: Dà, gotovo bolj glasno!

Slučaj Ardiga.

Priča Gvidon Šmale (redar) je večkrat opominjal Ardigala, naj miruje in da naj se odstrani, a on ni ubogal. Zato ga je aretiral. Rekel ni nicesar.

Notar Plantan: Ali se je kaj umaknil? Obtoženec trdi, da se je parkrat, le v snegu ni hotel.

Priča Šmale: Dà, tako je bilo, in vinjen je bil tudi.

Slučaj Cankar.

Priča Slanovec (redar): Ko so Žargija odpeljali, se je Cankar pritožil stoeč v gnječi, če,

da je stražnik neopravičeno nad njim sabljo potegnil.

Predsednik: Ali je kaj silil za Šmalcem?

Slanovec: Morda bi bil silil, če bi jaz tam ne bil stal!

Predsednik: Ali je kaj vplil?

Slanovec: Ne, vpliti ga nisem čul.

Dr. Poček: Ali se je kaj vtikal v vaše poslovanje? Ali vas je motil?

Slanovec: Ne. Dal mi je legitimacijo rad.

Dr. Tekavčič: Ali je bil Cankar kaj razburjen?

Slanovec: Da, razburjen je bil.

Dr. Tekavčič: Ali ni napravilo na vas to vprašanje vtiska, da se hoče Cankar pritožiti?

Slanovec: Da, zdele se mi je, da bi bil šel za Šmalcem, aki bi mene tam ne bilo!

Dr. Tekavčič: To ni nikak odgovor!

Predsednik: Viste potegnili sabljo. Zakaj?

Priča Šmalc: Aretiranca so hoteli oprostiti.

in kamenje je začelo leteti.

Predsednik: Ali je vam kdo kaj hotel?

Šmalc: Ničesar.

Cankar razloži kako je bilo.

Drž. pravnik Pajk: Kaj se pa vtikate v take reči!

Cankar: Vtikal se nisem, gledati pa menda smem.

Slučaj Jerič.

Priča Plevnik (redar) pripoveduje, da je Jerič v „Zvezdi“ aretilar z redarjem Goričanom, ker se ni hotel odstraniti, držal se je ograje, ko je bil aretiran.

Predsednik: Jerič, zakaj se niste odstranili?

Obt. Jerič: Ker sem čkal prijatelja.

Dr. Krisper: Ali ste ga vi aretilali?

Plevnik: Ne, Goričan.

Priča Goričan (redar) je Jeriča večkrat opominjal, naj gre proč, a ni hotel ubogati, zato ga je aretilar.

Dr. Poček: Ali se je Jerič zelo branil?

Goričan: Držal se je z obema rokama. Posedno težko ga nisem odtrgal.

Slučaj Jerina.

Priča Fr. Golob (redar) je dobil Jerino v veži kazine, ga pozval, naj gre, Jerina je dvignil roko, in zdi se mi, da je imel v rokah palico.

Predsednik: Ali Vam je kaj zlega storil?

Golob: Ne.

Predsednik: Ali ni bil aretiran?

Golob: Plevnik ga je aretilar, ker se mu je ustavljal, ga je za roko prikel, na kar je Plevnik sabljo prikel.

Drž. pr. Pajk: Pa saj ste sami tudi sabljo potegnili?

Golob: Da.

Dr. Papež: Ali je bil Jerina miren, kjer je stal?

Golob: Da miren.

Dr. Papež: Ali je bil vinjen?

Golob: Tega ne morem reči.

Priča Plevnik pravi, da je redar Golob Jerino pehal iz kazine, a Jerina ni hotel proč; priča ga je pozval v imenu postave vnovič, naj gre, a Jerina ga je prikel za prsa in dejal, da tudi on pozna postave.

Predsednik: Torej kaj pravite, Jerina, ali ste ga prikel?

Jerina: Stražnik me je vrtil ter je možno, da se mi je zavrtelo v glavi, da sem ga prikel.

Stražnik zanika, da bi ga vrtil.

Priča Vrečar se ne spominja Jerine. Videl pa je, da sta stražnika iz kazine pretirala nekoga, ki se je ustavljal. Police ni videl.

Dr. Papež: Kako daleč ga je stražnik proč pehal?

Vrečar: Od kazine do kostanjev.

Priča Kerin (redar) je videl Jerino, ko je imel opravka s Plevnikom. Kerin je imel palico ter jo vihtel.

Priča Ažman (redar) je videl Jerino, ko ga je redar Golob pod kazinskim balkonom pehal in ker se je branil, ga je stražil s sabljo. Jerina je bil zelo pijan.

Dr. Papež: Ali je imel Jerina palico?

Ažman: Police nisem videl.

Dr. Papež: Ali ni Jerina redarja za prsa prikel?

Ažman: Da, braneč se, je redarja prikel za prsa. S kakšnim namenom, tega ne vem.

Dr. Papež predlagal, naj se povabijo tri priče, (Fr. Goricki, Ivanka Škrjanec in Fran Baraga), ki dokažejo, da Jerina stražarja ni prikel za prsa in ni imel police.

Predsednik: Ali so priče to videle?

Dr. Papež: Meni so to priče povedale! Te dokažejo, da je Plevnik Jerino res tako sukal, da se mu je vrtelo v glavi in da je bil brez police.

Pajk je proti pričam.

Sklene se, da se priče zaslišijo.

Priča Goricki je bil sredi „Zvezde“ in je videl kako je redar Plevnik vrtil Jerino, ki ni imel police.

Pred.: Tri priče so pa trdile, da je Jerina redarja za prsa ali roko prikel, ter da je imel palico.

Goricki: Tega jaz nisem videl.

Priča Ivanka Škrjanec je hodila po „Zvezdi“ ter prišla do kazine in videla, da je gonil policaj

Jerino stran. Jerina je dejal, da je poštenjak in da mu je pot vedno prosta — torej tudi danes. Policijski ga je zavrel, zgrabil za prsa itd.

Svetnik Vencajz: Ali je imel Jerina palico?

Gdž. Škrjanec: Ne. Lahko prispešem že jedenskrat, da je ni imel!

Dr. Papež: Ali sta se Jerina in policaj šele začela ravnati, ko ste ju videli?

Gdž. Škrjanec: Da, šele začela. Videla sem, ko je policaj Jerino baš zgrabil.

Priča Baraga, slikarski mojster, je videl Jerino, ko ga je policaj suval od leve in desne iz kazine; videl je tudi, da je redar zamahnil s sabljo nad njim.

Pred.: Ali morete potrditi s prisego, da Jerina ni imel v roki nobene palice?

Baraga: Da. Dobro vam, da je ni imel!

Dr. Papež: Ali ste videli, da je Jerina prikel redarja za obleko?

Baraga: Ne, tega nisem videl.

Drž. pravnik Pajk: Naj se priči pove, da sta dve drugi priči natanko izpovedali, da je Jerina palico imel, ena priča pa, da je Jerina nekaj imel!

Pred.: Mu to pove.

Baraga: Ne, palice pred kazino Jerina nikakor ni imel.

Slučaj Kosec (dodatek.)

Priča Lovro Šarec, natakar, izjavlja, da ni slišal Koseca v gostilni ničesar govoriti.

Notar Plantan: Kachen je bil priča Kos?

Šarec: Kos je prišel že vinjen v gostilno

Slučaj Ardigala (dodatek.)

Priča Klančičar je videl Ardigala na koneci Kapeževe barake, kjer ga je komisar pozival, naj gre stran, a Ardigal ni ubogal.

Pred.: Ali je Ardigal kaj dejal?

Klančičar: Ne vem, ker sem morda pozabil. Pri prvem pričanju sem moral vedeti, kako je bilo.

Pajk: Ali ste prvič resnico govorili?

Klančičar: Pri prvem svojem pričanju ostanem.

Pred.: Ali vam je Ardigal, ko ste ga peljali, kaj žugal?

Klančičar: Meni ni žugal.

Pred.: Pri prvem zashišanju ste pa dejali, da je Ardigal dejal: Vama bom že pokazal:

Klančičar: Da, ostanem pri prvem izpovedanju.

Pred.: Danes govorite drugače; danes pravite, da ni žugal! Prvič ste pa dejali, da je žugal! Kaj je torej pravo?

Dr. Poček: Ali niste povedali prvikrat, kar vam je kdo drugi povedal?

Klančičar: Ne, povedal sem, kar sem sam videl.

Plantan: Ali se spominjate sedaj, da je rekel Ardigal, da bo „vama pokazal“?

Klančičar: Da, sedaj se spominjam.

Zagovornik Plantan: Trikrat ste govorili drugače.

Dr. Krisper: V zadavi slučaja Ardigal predlagam, naj se glede Štefeta zashiši še detektiv Ljubič; ta bo potrdil, da je Štefe mirno pristopil ter povedal županov ukaz, ter da se je na to takoj, brez hujskanja odstranil. Glede fakta Ardigal pa še predlagam, naj se v interesu vseh obtožencev zashišijo priče Dacar, komisar Robida, Mohar in Pavšek.

Ti ovrejo trditev obtožnice, da so demonstrantje hoteli kazino naskočiti ter kazinote pretepi. Priče povedo da so gostje kazine bili sredi demonstracij mirni, veseli, kakor bi ne bilo začne nobene nevarnosti. Burši so celo pri oknu sedeli, pili in veselo „Heil“ klicali, kar nikakor ne kaže na kakovo nevarnost. Robida potrdi, da demonstracije niso bile nevarne in da Štefe ni hujskal. S tem se končno dokaze, da priče redarji niso zanesljivi.

Drž. pravnik Pajk: Povabi se naj še baron Rechbach.

Priča Ljubič je govoril s Štefetom v Wolfovi ulici ter čul, ko je Štefe pri nekem policiju zahteval, naj se aretilanec izpusti. Priča je videl, da se je Štefe prav mirno vedel.

Dr. Krisper: Ali je Štefe ljudstvo hujskal?

Ljubič: Ne, sicer bi ga bil takoj sam aretilal.

Pred.: G. Robida, kaj je po vaši sodbi ljudstvo nameravalo z demonstracijami?

Mag. ofic. Robida meni, da se je zbral ljudstvo največ iz radovednosti, ker so dobili tiste listke. Vse je pričakovalo, kaj bo.

Pred.: Ali se vam zdi, da je hotelo ljudstvo s tem kaj hudega storiti?

Robida: Ne. Če bi bili ljudje kaj nameravali, bi to gotovo tudi storili, ker bi jih vsa policija ne bila mogla zadržati.

Pred.: Ali se je Štefe na kak način čudno vedel?

Robida: Ne. Kadar sem ga videl, se je vedno mirno in dostojno vedel.

Priča Drag. Mohar je videl Štefeta v Zvezdi mej množico.

Pred.: Ali je kaj hujskal ali nagovarjal?

Mohar: Ne, ni hujskal. Molčal seveda ni,

ampak govoril z ljudmi kakor jaz.

Pred.: Ali je res Štefe ljudstvo miril?

Mohar: Iz njegovega vedenja pač posnemam,

da je Štefe pomirjevalo upliv na občinstvo. Čul ga nisem.

Dr. Krisper: Naj se vpraša pričo, ali je Štefe dejal, ko se je steklo razbilo, da „kaj takega ne gre!“

Mohar potrdi, da je Štefe dejal, da „se pobiranje ne spodobi.“

Dr. Krisper: Kje je šel tedaj Štefe, ko je tako govoril?

Mohar: Na čelu ni bil, ampak oba sva bila skupaj v sredini množice.

Pred.: Ali ste ga slišali reči: Tukaj smo končali, sedaj gremo naprej?

Mohar: Ne, tega nisem čul.

Baron Wilhem Rechbach je zvedel, da bodo demonstracije in je 20. februarja v Zvezdi iskal župana in ga našel. Vprašal ga je ali so delavci definitivno edšli. Priča pravi: Župan je poklical nekega Štefeta, ga nekaj vprašal, na kar mu je zatrdil, da ne pridejo. Videl sem pa kmalu, da je navzlič temu Zvezdu prenapolnjena, da postaja ljudje ofenzivnejši, da so glasnejši in proti redarjem upornejši. Videl sem tudi, kako so skušali redarji „Zvezdo“ izprazniti ter zapazi, da se je redarjem le s težko posrečilo ljudi vsaj malo od kazine odrinti.

Pred.: Kaj so ljudje nameravali s temi demonstracijami?

Baron Rechbach: Hoteli so demonstrirati, pred vsem seveda proti Karniolcem, ki so sedeli pri oknih, in proti gostom kazine, ki so stali pred hišo. Da bi hoteli naskočiti hišo, tega ne morem reči.

Pred.: Rekli ste, da je imelo redarstvo veliko napora, da je moglo vzdrževati narod. Ali bi narod sploh mogel naskočiti kazino, če bi bil to hotel?

Rechbach: Tega ne morem izjaviti.

Dr. Krisper: Ali je bilo pred kazino več ljudij?

Rechbach: Ko sem prvič prišel, malo. Ko sem prišel drugič, nekaj več.

Dr. Kris

Zadel: 3—4 korake od njega.

Pred.: Ali bi poznali fanta?

Zadel: Ne.

Priča IV. Tišler, črkostavec, pravi, da je pritekel preko njegove glave kamen ter razbil kazini okno. Inocente se je prestrašil in dvignil roko.

Pred.: Torej morete s prisego potrditi, da Inocente kamna ni vrgel?

Tišler: Dà, morem.

Priča Fr. Vončina, knjigovez, pravi, da je bil fant 15—16 let star, ki je vrgel kamen.

Pred.: Torej sta videli fanta, ko je vrgel kamen?

Vončina: Dà, videl.

Dr. Krisper: Inocente! Dvignili ste levo roko. Ali ste morda levitar?

Inocente: Ne.

Drž. pravnik Pajk izjavlja, da odstopi od obtožbe proti Inocentemu.

(Inocente odide. Izvedenca zahtevata po 2 gld. za izgubo časa.)

Afera Stöcklinger — Erbežnik, Milavec in Mavc.

Priča Zupan pravi, da je karnijolec Stöcklinger v njegovo prodajalno pritekel ter ga prosil v slovenskem jeziku zavetišča. Na to je šel Zupan vun ter se čudil, da smatrajo Stöcklingerja za Nemca, ker slovensko govorji. Erbežnika je sunil dvakrat nazaj, ko je silil v prodajalnico in vplil: "Nemca vun!"

Obtož. Erbežnik: Samo enkrat me je sunil, ker sem se držal vrat.

Dr. Poček (Zupanu): Ali ste slišali, ko so vplili: Vun Nemca, ali bomo pa "šajbe" pobili?

Zupan: To so različni vplili.

Vencajz: In ta tudi?

Zupan: Erbežnik tudi!

Dr. Papež: Ali je Stöcklinger sam prosil vun?

Zupan: Dà.

Dr. Papež: Ali se vi množice niste bali, ker ste šli trikrat vun?

Zupan: Nič.

Priča Goričan (redar) je videl, ko so odpeljali Erbežnika, kar je silil v Zupanovo prodajalno.

Jož. Miklavc, trg. pomočnik, sin obtoženca Miklavca, je videl, ko je Milavec s palico zamahnil proti Stöcklingerju, ali ga je zadel, ne ve. Tudi Erbežnika je videl, ko je tolkel po vrath in vplil: "Nemca vun, sicer bomo "šajbe" pobili!"

Erbežnik: Ni resnica!

Dr. Papež: Ali ste tako blizu Erbežnika stali, da ste ga natanko slišali?

Miklavc: Dà, čul sem ga.

Priča Mauser, delavec, je srečal 20. februarja pri ljubljanski pošti ter sta šla skozi "Zvezdo" pit v konsumno društvo.

Pred.: Kaj sta se tam menila?

Mauser: O, nič hudega!

Pred.: Kam sta šla, ko sta izpila?

Mauser: Šla sva v "Zvezdo" ter sva hotela še iti v kazino pit, a naju niso pustili.

Pred.: Ali je v "Zvezdi" Erbežnik komu grozil?

Mauser: Ne.

(Konec prih.)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. maja.

— (Protiburšovske demonstracije pred sodiščem.) Obravnava radi protiburševskih demonstracij je bila včeraj končana. Zagovorniki so govorili že včeraj, danes ob $\frac{1}{4}$ na 1 uro pa je bila obsodba razglašena. Obsojeni so bili: Ivan Štef radi prestopka § 312 na 10 gld. globe, Jernej Žargi radi pregreška § 305 na 14 dnij zapora, Ivan Erbežnik radi hudočestva po § 98 lit. a) in b) na šest tednov ječe, Jakob Ardigal radi pregreška § 283 na tri dni zapora, Ivan Jerič radi pregreška § 283 na tri dni zapora, Franc Milavec radi prestopka § 312 na 5 gld. globe in Ignacij Mavc radi prestopka § 460 na 14 dnij zapora. Oproščeni so bili: Ivan Miklavc, Anton Kosec, Alojzij Luknar, visokošolci: Karol Klander, Anton Lavrič, Anton Bončar in Ivan Modic, dalje Ivan Jerina, Miha Mittermayer, in dijak Dragotin Cankar. Obtoženec Ivan Inocente je bil že mej obravnavo oproščen. Razloge razsodbi objavimo s koncem poročila o obravnavi v jutrišnji številki.

— (Občinski svet) imel bode v tork, dne 17. maja, ob petih popoludne v mestni dvorani izredno sejo. Ko bi se ta dan ne mogle rešiti vse točke dnevnega reda, nadaljevala se bode seja v sredo, dne 18. in event. tudi v petek dne 20. t. m., vsakokrat ob petih popoludne. Dnevni red: I. Predsedstvena naznanila. II. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje. III. Odseka ad hoc poročilo o nasvetih županovih glede praznovanja vladarske petdesetletnice Njegovega Veličanstva cesarja Franca Josipa I. IV. Pravnega in personalnega odseka poročilo o izidu zadnjih dopolnilnih volitev v občinski

svet in o novgorovih zoper postopanje volilne komisije v II. in I. razredu. V. Volitev podžupana (§§ 19. in 21. občinskega in § 31. občinskega volilnega reda). VI. Volitev osmoro stalnih odsekov (§ 55. obč. reda). VII. Dopolnilne volitve v posebne odseke in sicer: a) v klavnično ravateljstvo (1 člen); b) v direktorij mestnega užitinskega zakupa (2 člena); c) v direktorij mestnega vodovoda (1 člen); d) v regulačni odsek (2 člena); e) v odsek za nadzorovanje zgradbe topničarske vojašnice (1 člen); f) v disciplinarno komisijo (3 členi); g) v odsek za ustanovitev mestnega godbenega zbora (1 člen); h) v loterijski odsek (1 člen); i) v pokopalniški odsek (2 člena). VIII. Personalnega in pravnega odseka poročilo: 1. o prošnji magistratnega tajnika dra. Ivana Jana za podaljšanje dopusta; 2. o oddaji službe mestnega ingenieurja. IX. Finančnega odseka poročila: 1. o županovih predlogih: a) glede naprave vremenske hišice, b) o potrebi gradnje železne rastlinjaka, c) glede naprave tlaka ob desni strani Poljanske ceste; 2. o prošnji župnega urada trnovskega v Ljubljani za podporo v pokritje troškov za popravo po potresu poškodovanega župnišča; 3. o ponudbi pisateljskega podpornega društva glede odkupa njegovega posestva na poljanski cesti; 4. o nasvetu magistratovem, da bi se nakupil računski stroj; 5. o prošnji "črevljarske zadruge" v Ljubljani za podporo za prireditev strokovnega tečaja; 6. o prošnji mestnega vrtnarja Heinica za nakup biciklja; 7. o magistratovem nasvetu zaradi pripoznanja nagrad nekaterim mestnim stražnikom, ki so zasledovali pse brez pasjih mark; 8. o nepričakovani skontracijski mestne blagajnice dne 18. aprila t. l.; 9. o prošnji "Theatervereina" v Ljubljani: a) za podporo splob, b) za prispevek v svrhu brezplačnih predstav o prički praznovanja vladarske petdesetletnice cesarjeve. X. Stavbnega odseka poročila: 1) o prošnji hšnega posestnika in stavbenika Filipa Supančiča glede določitve nivela za novo hišo na Rimskej cesti št. 16; 2. o oddaji izdelave splošnega mestnega kanalizačnega načrta na podlagi došlih ponudb. XI. Policijskega odseka poročila: 1. o uredbi prodaje premoga po ulicah; 2. o preporedbah in urejenji mestnih policijskih stražnic na Poljanski in Radeckega cesti; 3. o dopisu glavnega odbora c. kr. kmetijske družbe za Kranjsko glede prispevka kmetijsko-kemičnemu poskuševališču; 4. o redu za vožnjo z omnibusi. XII. Šolskega odseka poročila: 1. o računu ravateljstva c. kr. višje realke o porabi dotacije za modelirsko šolo v letu 1897; 2. o računu ravateljstva c. kr. višje realke o porabi dotacije v letu 1897; 3. o prošnji vodstva mestne slovenske dekliske osemrazrednice za remuneracijo v svrhu poravnjanja zaostalih računov; 4. o računu ravateljstva višje dekliske šole o porabi dotacije v letu 1897. XIII. Direktorija mestnega vodovoda poročila: 1. o prošnji kongregacije usmiljenih sestrar za znižanje vodarine; 2. o prošnji hišnega posestnika Franca Rozmana pred Konjušnico št. 1, da bi se mu znižala pristojbina za navrtanje cevij; 3. o prošnji hišnega posestnika Frana Bahovca, da se popolni mestni vodovod po cesti, ki drži mimo njegove nove hiše vzporedno z Dunajsko cesto; 4. o računske sklepu mestnega vodovoda za leto 1897. XIV. Direktorija mestne elektrarne poročilo o zavarovanji mestne elektrarne proti obveznosti. XV. Klavničnega ravateljstva poročila: 1. o prošnji mesarskega mojstra Ivana Kopača za znižanje klavnične pristojbine; 2. o uravnavi konjskega sejmišča in dovolitvi za to potrebatega kredita; 3. o računske sklepu mestne klavnice za leto 1897. XVI. Regulačnega odseka poročila: 1. o ponudbi hišnega posestnika J. C. Hamana glede nakupa onega sveta, ki se od Peter Streljove hiše v Špitalskih ulicah ne bode potrebovali v regulačne namene; 2. o zadevi odkupa Marije Černetove hiše v Ribnih ulicah št. 7; 3. o odkupu $78\cdot05 \text{ m}^2$ sveta za razširjanje Lončarske steze pred posestvom Vekoslava Šuneca; 4. o preložitvi trače podaljšane Bleiweisove ceste tam, kjer se odcepil od Marije Terezije ceste proti cesti na Rudolfovovo železnico; 5. o zadevi otvoritve ulic od Karlovske ceste v Prule čez posestvi Ivana Ahlina in Marjeti pl. Farkaševe; 6. o prošnji hišne posestnice Franje Sitscheve za povisjanje odkupnine za svet, kar ga odstopi v regulačne namene; 7. o odkupnini za svet, kateri odstopi hišni posestnik Anton Kačar za razširjenje sv. Petra ceste; 8. o prošnji Ivana Tomca, posestnika na cesti v mestni log, za povisjanje odkupnine. XVII. Finančnega odseka poročili: 1. o prošnji hišne posestnice Katarine

Malovrhove glede izplačila dovoljenega jej 3%, nega posojila; 2. o prošnjah za podporo in predajme. XVIII. Direktorija mestnega vodovoda poročilo o prošnji za predjem. XIX. Disciplinarne komisije poročili o disciplinarnih zadevah.

— (Parobrod na Ljubljanci.) Dež. vlada je g. Karlu Kotniku na Vrhniku dovolila, da sme za poskušno voziti s svojim parobrom po Ljubljanci in sicer od Vrhnik do Ljubljane, kjer se Gradašča izliva v Ljubljanci.

— (V Gradašico skočil) je dne 14. t. m. popoludne trgovski vajenec A. B. in se hotel u'opiti. Ko je pa bil v vodi, se je premisil in si pomagal k bregu, kjer ga je Neža Zorman prijela in potegnila na suho. Slabo šolsko spričevalo in strah pred očetovsko kaznijo napotila sta vajenca, da si je šel hladit kri v vodo.

— (Iz Šiske) se nam piše: Solnčni popoldan — suha pota — brez prahu — kaj čuda, da se je včeraj vzdignila menda vsa Ljubljana. Glavni tok skromnejših izletnikov imel je kurs v Šiske ali preko nje dalje; sledil je "Glasbeni Matic" ali šišenski podružnici sv. Cirila in Metoda, katera je taborila pri "Matjanu". Solnce je še žarilo, ko je zaigrala "Zvezda" na odru pod ovenčano spominsko ploščo V. Vodnika, v znamenju, da se je veselica pričela Tamburaški klub "Zvezda", na 15 sviračev pomnožen, se je odkoval in žel glasno priznanje. Jednako hvalevredno je nastopal čitalniški moški in mešani zbor. G. iur. Fr. Jančigaj je v daljšem poljudnem govoru opisal namen in važnost družbe sv. Cirila in Metoda ter z iskreno besedo pozival Šiškarje, naj stopijo v kolo društva in naj z obilnimi darovi podpirajo Ciril-Metodovo družbo. S prirejeno veselico izpolnila je Šiška za letos jeden del svoje narodne dolžnosti. Čaka je še druga naloga. Ko bo narod slovenski plačeval doleg svojemu Prešernou, prispevati bo morala tudi Šiška. Prirediti ji bode toraj veselico za Prešernov spomenik, kajti ta naj bo vreden velikega našega pesnika.

— (Žganje ga je vilo.) Pri posestniku Matevžu Klemencu v Zg. Ški službojoči hlapce Ign. Breznik je dne 12 t. m. zvečer toliko žganja popil, da je v noči potem umrl.

— (Gasilno društvo) se skuje v Brezovici v Ljubljanski kolici.

— (Občinski odbor v Ribnici) sklenil je v svoji seji dne 27 aprila t. l. g. Viljemu Puticku, c. kr. gozdnemu nadzornemu komisarju v Ljubljani za nepričakovano povolno odpeljavo poplavnih voda v Ribniški dolini, zlasti za napravo odvajalnega kanala pri Žlebiču, iz Bistrice v Tentero, — izreči in sporočiti najskrnejšo zahvalo in popolno priznanje.

— (Imenovanje.) Avskultant g. Alojzij Mašera je imenovan sodaim pristavom za okrožje višjega sodišča tržaškega.

— (Znaten dar.) Veleposestnik gosp. Fran Kalister v Trstu je društvu "Šolski dom v Gorici" podaril tisoč gld.

— (Tržaški peki) so sklenili, zvišati ceno kruhu in sicer kilogram za 2 kr. Ta človekoljubni namen je preprečilo namestništvo, ki je zaučazalo, da morajo peki prodajati kruh po dosedanjem ceni, da ni nobenega vzroka, povišati ceno.

— (Umrl) je v Bolcanu na Tirolskem odvet, koncipijent g. dr. Andrej Dominkuš, sin staroste mariborskih rodoljubov, odvetnika dr. Ferdinanda Dominkuša. Pečenjnik je dolgo let bolhal in je nazadnje iskal zdravja v Bolcanu, kjer ga je ugrabil smrt v najlepši moški dobi. Bodil ljubeznivemu, simpatičnemu možu zemljica lahka!

* (Tolstega čestilci) V Rusiji je baje več majhnih naselbin, kjer živé Tolstega čestilci prav tako, po istih principih, katere razvija pisatelj v svojih spisih. Tako n. pr. živi v neki vasici ob Černem morju približno 50 ljudij, — možje, žene in otroci, — kateri se veliko bavijo z vinorejo. Vsaka rodbina ima majhno hišico, neoženjeni možje pa stanujejo skupaj v večji hiši. V vasi je tudi šola; možje so tudi rokodelci. Kar potrebujejo prebivalci zase, naredi si vse sami: hiše, hišna oprava, orodje, vse je delo njih rok. Obeduje pa vsa vas skupaj; na velikanski mizi stoje ogromne lesene sklede, iz katerih zajema po šest in šest prebivalcev skupaj. Razun tega so na mizi še veliki vrči vode, par steklenic vina in kosi kruha. Na jedini steni te jedilnice visi slika grofa Tolstega.

Darila:

Št. peterski ženski podružnici v Ljubljani je darovala gospa Franja Velkaverh v spomin 50letnice cesarjevega vladanja 100 gld. ter postala pokroviteljica. Žvela!

Uredništvo našega lista so poslali:
Za družbo sv. Cirila in Metoda: Gospodinja Olga Gasparin, učiteljica v Kostanjevici, 24 krun, nabrala na svatbi gosp. inženera Rijamunda Lapajna in njegove lepe neveste gosp. Milke Lapajne. Žvela rodoljubna nabiralka, darovalke in darovalci in poročenca!

Za Prešernov spomenik: G. Fran Horvat v Stenjaku v Bosni 6 krun, g. Ivan Erjavec v istotam, 4 krun. Skupaj 10 krun. — Znesek

